

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

לשכת סמנכ"לית ומנהלת
אגף בכיר כח-אדם בהוראה

ירושלים, ח' אלול תשפ"א
16 אוגוסט 2021

סימוכין: 2000-1028-2021-0011438

לכבוד
מנהלי בתי הספר בחטיבה העליונה

שלום רב,

הנדון: נוהל חונכים ומתמחים בחטיבות העליונות לשנת הלימודים תשפ"ב

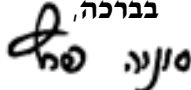
להלן נוהל בנושא דיווח מתמחים וחונכים בחטיבות העליונות לשנת הלימודים תשפ"ב

מתמחה בהוראה הינו כל עובד הוראה בשנת עבודתו הראשונה במערכת החינוך (לרוב, בשנת לימודיו האחרונה), הנמצא במעמד של מתמחה.

מורה חונך הינו עובד הוראה ותיק יותר, המלווה את המתמחה בהוראה ליווי פדגוגי, חברתי וארגוני במהלך שנת ההתמחות בהוראה (שנת הסטאז').

הצמדת חונך למתמחה, הינה חלק מהיערכות מערכת החינוך לחיזוק מעמדו המקצועי של עובד ההוראה. החניכה מאפשרת למתמחה להיקלט בצורה מיטבית למערכת החינוך, תוך ניצול יכולותיו ותרומתו, בהווה ובעתיד.

נוהל זה הינו בהתאם לסעיף 15 בחוזרנו לבעלויות תשע"ח/3, ולהסכם שכר מיום 14.3.2018.

בברכה,

סוניה פרץ
סמנכ"לית ומנהלת
אגף בכיר כוח אדם בהוראה

העתקים:

מר משה שגיא, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה ותקציבים
מר איל רם, סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה
גב' איריס וולף, מנהלת אגף בכיר הכשרה והתמחות עובדי הוראה
ד"ר גלי נהרי, ממונה ניהול ידע ועו"ה חדשים
מר מנחם מזרחי, מנהל אגף א' ארגון מוסדות חינוך
מר טל ביבס, מנהל תחום בכיר הוצאות ותשלומים לספקים, שלטון המקומי ובעלויות
גב' רחל טייטלבוים, מנהלת תחום תנאי שירות עובדי הוראה
גב' ליבנת גבריאילוב, מנהלת תחום (תקצוב בעלויות)
גב' אפרת קמחי, מנהלת תחום מידע כלכלה וסטטיסטיקה
גב' אריאלה מרידך, מרכזת בכירה (תקציב, מינהל עובדי הוראה)
גב' אסתי עמיאל, מרכזת תנאי שירות עובדי הוראה
גב' מירית סיידוף, רכזת, אגף בכיר כח-אדם בהוראה
גב' לאה בדלנדר, מנתחת מערכות ומנהלת פרויקטים
גב' שרית ישראלי, מינהל תקשוב טכנולוגיה ומערכות מידע

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

נוהל דיווח חונכים ומתמחים בחטיבות העליונות
לשנת הלימודים תשפ"ב

בהתאם להסכם השכר עם ארגון המורים מיום 14.3.2018, החל משנה"ל תשע"ט (1.9.2018), מורה הממלא תפקיד של "מורה חונך" בחטיבה העליונה יהיה זכאי, עבור כל מתמחה, (ולא יותר מ- 3 מתמחים לחונך) לגמול תפקיד בבית ספרו.

מטרת מסמך זה להבהיר את ההגדרות למתמחים ולחונכים, וכן את דרכי הדיווח במערכות המשרד.

מתמחה

מתמחה הוא כל מי שעומד בכל התנאים שלהלן במצטבר (חייבים להתמלא כל התנאים):

- 1) כל עו"ה בשנת ההוראה הראשונה שלו במערכת החינוך, וכל עוד לא קיבל פטור מהתמחות או סיים התמחות בהצלחה.
- 2) מועסק בהוראה בפועל, לתקופה של שישה חודשים לפחות ברצף באותה שנת לימודים או לכל היותר בשתי תקופות של שלושה חודשים רצופים כל תקופה.
- 3) מועסק בהוראה בפועל בהיקף שליש משרה לפחות.
- 4) מועסק בהוראה בפועל בכיתה במקצוע אליו הוכשר.
- 5) משתתף בסדנת התמחות במוסד אקדמי.
- 6) תקופת ההתמחות מלווה על ידי חונך אשר מעריך את עבודת המתמחה באמצע השנה ובסיום שנת ההתמחות.

1. ההשכלה הנדרשת להתמחות:

תואר אקדמי ותעודת הוראה או אחד מאישורי ההשכלה למתמחים:

- אישור סיום 80% חובות מלימודים לתואר B.Ed שנים א'-ג' (אישור מס' 114).
- אישור לימודים לקראת תואר ותעודת הוראה במכללה אקדמית לחינוך- למתמחה שלא סיים 80% מחובותיו הלימודיים בשנים א-ג. (אישור מס' 149). אישור לבעלי תואר אקדמי הלומדים לתעודת הוראה/ הלומדים לתואר אקדמי ותעודת הוראה באוניברסיטה/ הלומדים בתוכנית M.Teach (אישור מס' 115).
- אישור למתמחים בהוראה מסיימי שנה ג' תכנית מצוינים (אישור מס' 117).
- אישור סיום לימודים לתואר ותעודת הוראה (אישור מס' 118).
- אישור למתמחה, אשר סיים לפחות שלוש שנות לימודי תואר אקדמי, וסיים לפחות שנה ראשונה של לימודי תעודת הוראה באוניברסיטה (אישור מס' 145).

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

- אישור סיום 80% חובות תכנית חותם (אישור מס' 136).

2. דרישות ההתמחות

- א. עבודה בהוראה (במסגרות ההעסקה המאושרות, כמפורט להלן), בשנת לימודים, באופן המזכה בשנת ותק בהוראה, בהיקף של שליש משרה (או יותר).
- ב. השתתפות בסדנת סטאז'.
- ג. ליווי על ידי חונך.
- ד. הערכה מסכמת חיובית בסיום שנת ההתמחות.

3. מסגרות ההעסקה המאושרות כתקופת התמחות:

העסקה במוסדות החטיבה העליונה המפוקחים על ידי משרד החינוך, אשר הינם בעלי רישיון כדין. הבהרה: נדרשת העסקה בשליש משרה אשר מזווחת במערכות המשרד (משכית/ מנב"סנט/ עוש"ר). קיימת חובת דיווח לגבי כלל המתמחים.

4. תקופת העסקה המזכה בהכרה בהתמחות:

- העסקה מראש למשך שישה חודשי עבודה בפועל לפחות (לא כולל חופשת הקיץ בחודשים יולי ואוגוסט) או העסקה בשתי תקופות של שלושה חודשים מלאים לפחות, שיבוץ באופן הזה מחייב שהתקופה הראשונה של השיבוץ, תהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר, על מנת להשיג 6 חודשים בפועל
- תקופות עבודה אשר לא יחשבו לתקופת התמחות:
  - 1) תקופת מילוי מקום חופשת לידה פחות משלושה חודשים.
  - 2) מילוי מקום יומי
  - 3) היעדרות ממושכת מטעמי בריאות.
  - 4) עבודה בחודשים יולי אוגוסט (לדוגמא- עבודה בקיץ בחינוך המיוחד וכדומה).
  - 5) תקופה בה שוהה המתמחה בחופשת לידה, הארכת חופשת לידה.

5. פטור מהתמחות

פטור מהתמחות ניתן במקרים להלן:

- א. עו"ה בעל ותק של 5 שנים ומעלה בהוראה בפועל.
- ב. בעל רישיון לעיסוק בהוראה או בעל רישיון הוראה קבוע. לעניין זה, המבקש להרחיב את הסמכתו, לא יידרש לשנת התמחות נוספת. עו"ה שהוגדרה עבורו זכאות חריגה לפטור.
- ג. עו"ה במקצועות הבריאות.
- ד. עובדי הוראה חדשים בתחום הייעוץ החינוכי, היות והם מחויבים גם בשעות הוראה בכיתה, הם מחויבים בהתמחות. לעובדים אלה יש מסלול התמחות מותאם לייעוץ. החונכות והסדנה היא בשיתוף שפ"י אולם הרישום להתמחות ותהליך ההערכה הוא ככלל המתמחים בהוראה. במידה

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

ומבקשים לקבל רישיון לעיסוק בהוראה עליהם להירשם לסדנת התמחות ולקבל ליווי של חונך ככלל המתמחים בהוראה.

חונכים

כל מתמחה ילווה עם תחילת עבודתו על ידי חונך, שיוצמד אליו על ידי מנהל בית הספר. תפקיד החונך לסייע למתמחה להשתלב במערכת החינוך מבחינה מקצועית ואישית ולסייע למערכת בהערכתו. החונך יהיה זכאי לגמול חונכות.

חונך יכול לחנוך עד **שלושה מתמחים**, על כל מתמחה יזוכה בגמול בשיעור 2.4%. כללי הזכאות לגמול יהיו בהתאם לכללים הקבועים בהסכם השכר, ועל פי חוזרנו לבעלויות תשע"ח/3
<http://meyda.education.gov.il/files/Sherut/hozerbaaluyothescamsar.pdf>

1. הדרישות לתפקיד חונך:

- א. עו"ה המועסק בפועל ומדווח כחלק מצוות ההוראה במערכות משרד החינוך (במערכת עו"ה).
- ב. בעל ותק בהוראה בפועל של 4 שנים לפחות. במקרה של בית ספר צומח או מסיבות חריגות אחרות, יש לקבל אישור מיוחד מראש מאגף התמחות וכניסה להוראה. ניתן לפנות באמצעות דוא"ל: hitmachut@education.gov.il.
- ג. מועסק בהוראה בפועל בהיקף של שליש משרה לפחות.
- ד. בעל תעודת הוראה או רישיון לעיסוק בהוראה.
- ה. בוגר קורס להכשרת חונכים "חונכים ומלווים" / משתתף בקורס במקביל לעבודתו כחונך.

2. מסגרות ההעסקה המאושרות לחונכות:

- א. ככלל החונך יהיה עו"ה מצוות המורים בבית הספר בו מועסק המתמחה.
- ב. כאשר המתמחה הוא מורה יחיד בבית ספרו במקצוע, קיימת אפשרות לאשר חונך שאינו חלק מצוות המורים בו מועסק המתמחה, אלא מצוות המורים במוסד אחר. מנהל המוסד ידווח עבור המתמחה את החונך שהינו ממוסד אחר.
- ג. תינתן עדיפות לניסיון בהוראת מקצוע אחד לפחות מתוך מקצועות ההוראה של המתמחה ובאותה שכבת גיל.

3. עו"ה שלהלן לא יוכלו לשמש בתפקיד חונך:

- מנהל בית ספר, סגן מנהל
- עו"ה גמלאי
- עו"ה המועסק בימי הדרכה ואינו מועסק לפחות בשליש משרה בהוראה
- עו"ה בשבתון מלא

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

- עו"ה בחל"ת מלא
- עו"ה בהשעיה

תהליך העבודה במערכות הדיווח

- יש להגדיר את המשרה גם לחונך וגם למתמחה.
להלן הנחיות מעודכנות לדיווח במנב"סנט:
  - לפני הדיווח יש לוודא כי חונך ומתמחה מדווחים בסגל מוסד: במסך "ניהול סגל - ניהול מועסקים במוסד".
  - יש להיכנס לתפריט "ניהול סגל - מצבת עו"ה - רשימת עו"ה ופירוט משרתם"
  - לחיצה על כפתור הוספת משרה או בחירת עו"ה רלוונטי ולחיצה על כפתור עדכון משרה
  - ייפתח מסך "ניהול סגל - מצבת עו"ה - הוספה/עדכון משרה ופעילויות".
  - לצורך הוספת/עדכון פעילות משרה, יש ללחוץ על כפתור "הוספה" / "עדכון".
  - ייפתח אזור הוספת/עדכון פעילות משרה:
    - בשדה "פעילות משרה" יש לבחור: תפקיד
    - בשדה שם תפקיד יש לבחור:
  - עבור חונך- תפקיד "מורה חונך" – לאחר הבחירה ייפתח שדה נוסף "מתמחה" בו יש לבחור את שם המתמחה.
  - עבור מתמחה- תפקיד "מתמחה" – לאחר הבחירה ייפתח שדה נוסף "מורה חונך" בו יש לבחור את שם החונך.
  - ללחוץ על הכפתור "אישור וסגירה".
  - ללחוץ על הכפתור שמירה.
  - חשוב מאוד להגדיר משרה הן לחונך והן למתמחה.

מדינת ישראל

משרד החינוך

אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

דיווח חונך למתמחה:

דיווח משרה לחונך / מתמחה:

- יש להיכנס לתפריט "ניהול סגל - מצבת עו"ה - רשימת עו"ה ופירוט משרתם"
- לחיצה על כפתור הוספת משרה או בחירת עו"ה רלוונטי ולחיצה על כפתור עדכון משרה
- יפתח מסך "ניהול סגל - מצבת עו"ה - הוספה/עדכון משרה ופעילויות"
- לצורך הוספת/עדכון פעילות משרה, יש ללחוץ על כפתור "הוספה" / "עדכון"
- היפתח איזור הוספת/עדכון פעילות משרה:
  - בשדה "פעילות משרה" יש לבחור תפקיד
  - בשדה "שם תפקיד" יש לבחור:

עבור חונך את תפקיד "מורה חונך"

הוספת פעילות למשרה	
* פעילות משרה: תפקיד	* שם תפקיד: מורה חונך
מס' ש"ש ע"ח פרונטאלי:	אישור וסגירה
	ביטול

עבור מתמחה יש לבחור "מתמחה" – לאחר הבחירה יפתח שדה נוסף "מורה חונך" בו יש לבחור את שם החונך במידה והחונך עובד באותו מוסד, או "עו"ה ממוסד אחר" במידה ומדובר בחונך ממוסד אחר ולהזין מספר זהות בשדה "זהות מורה החונך".

דיווח מתמחה לחונך:

הוספת פעילות למשרה	
* פעילות משרה: תפקיד	* שם תפקיד: מורה חונך
מס' ש"ש ע"ח פרונטאלי:	אישור וסגירה
	ביטול

הוספת פעילות למשרה	
* פעילות משרה: תפקיד	* שם תפקיד: מתמחה
מס' ש"ש ע"ח פרונטאלי:	אישור וסגירה
	ביטול

ללחוץ על הכפתור "אישור וסגירה"

1. ללחוץ על הכפתור שמירה

2. במקרה בו המתמחה הוא עובד בעלות והחונך הוא עובד מדינה: המתמחה ידווח במערכת עושר ויוצמד לו חונך כפי שמפורט בסעיף 1 (החונך ידווח במערכת שיבוץ-משכית).

3. במקרה בו החונך הוא עובד בעלות והמתמחה הוא עובד מדינה: החונך ידווח במערכת עושר, (המתמחה ידווח במערכת שיבוץ-משכית).

כמו כן, יש לפנות לאגף התמחות וכניסה להוראה לדווח על המתמחה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר כוח-אדם בהוראה

להלן סוגי השגיאות במערכת עו"ר לדיווח מתמחים וחונכים:

שגיאה 237 - דיווח לא תקין של מתמחה

1. מורה זוהה כמתמחה, אך לא הוצמד לו חונך. עו"ה זה חייב בשנת התמחות ויש להגדירו בתפקיד "מתמחה" ולהצמיד לו חונך. כמו כן, יש לוודא שהינו משתתף בסדנת סטאז' ועובר תהליך הערכה.
2. מורה לא זוהה כמתמחה והוצמד לו חונך. עו"ה זה אינו חייב בהתמחות ולכן אין להצמיד לו חונך

שגיאה 248

"עו"ה זה הינו מתמחה, אשר כבר הוצמד לו מורה חונך בבית ספר אחר כדי למנות חונך חדש, יש לוודא ביטול מינוי של חונך קודם.

לפרטים נוספים יש לפנות למוקד מנבסנ"ט או לקרוא באתר אגף התמחות:

<https://poh.education.gov.il/MerhavMinhali/HachsharaHitmachutKnisaLehoraa/HitmachutVeknisaLehoraa/Pages/HitmachutVeknisaLehoraa.aspx>

שיפוי עבור גמול חונך במערכת התשלומים (מת"מ):

דו"ח החונכים המאושרים יוצג במערכת עו"ר.

עבור חונכים אשר יאושרו ע"י אגף הכשרה והתמחות יועבר שיפוי בגין גמול מורה חונך במערכת התשלומים בקוד 660.